

EDITORIAL

Pokud bychom brněnskou slavistiku vzali jako vzorek či příklad – v rámci české slavistiky – tzv. moravského pohledu na slovanské literatury, došli bychom k závěru, který je již předem obecně znám a uznáván: její cesta nevedla po hlavní ulici korespondující s kulturně politickými dominantami epochy (literatura jako mělčí či hlubší ilustrátor směřování společnosti nebo její určující části, tíhnutí k jevům, které jsou k realitě naopak kritické, návraty k složitější poetice moderny a avantgardy jak emblém skryté kritiky jednoduchosti ideologických klišé), ale spíše po jakoby vedlejších cestách vnějškově neefektivního žánrového a srovnávacího bádání, kam se ovšem jevy společenské a politické, moderna i avantgarda promítaly. Mohlo to být dáno osobnostmi typu Franka Wollmana, který vždy usiloval o široké obzory a souvislosti. V situaci různých politických proměn československé a české společnosti to byla výhoda i nevýhoda: nevýhodou byla v jistém smyslu marginálnost (jak to bylo někdy viděno odjinud) takových postupů a jejich zdánlivá nenápadnost, výhodou byla větší míra metodologické nezávislosti na konjunkturálních proudech včera i dnes, z nichž si jen něco ponechává trvalejší hodnotu. Důraz na často zasuté literární jevy současně umožnil hlubší vhled, nadhled i podhled do literárních procesů a jejich sledování ze strany, často z nečekaných zorných úhlů.

Slavistický sborník a současně časopis *Slavica Litteraria* jako neoficiální orgán brněnské literárněvědné slavistiky – vedle revue *Opera Slavica* a nedávno založeného časopisu *Новая русистика* – se od letošního ročníku (2008) stává mezinárodním literárněvědným časopisem s roční periodicitou dvou čísel. Důvody, proč se tak stalo, byly v podstatě dva. První, vnějškový, vyplývá ze záměrů vědeckého managementu stále přesněji delimitovat kvalitu takových periodik především kvantitativními kritérii. Druhým je naše vnitřní snaha učinit z tohoto známého periodika badatelskou, ale také debatní plochu, jejíž význam by výrazněji přesahoval české prostředí a literárněvědnou slavistiku tak, aby ve svých studiích, materiálech a – last but not least – recenzích a zprávách postihlo nosné trendy dnešní literární vědy obecně a současně se vyjadřovalo k dílům, která říkájí podstatná, často nová slova v literárněvědném výzkumu. V čele časopisu stojí mezinárodní redakce představující badatele ze tří středoevropských zemí v čele s předsedou, v níž je také výkonný redaktor a redaktor. Studie a materiály jsou recenzovány členy lektorského sboru, jenž se sestává z renomovaných literárních vědců několika zemí. Redakční rada a výkonná redakce mají svou „politiku“: to

nejdůležitější už bylo naznačeno výše. Na jedné straně chce časopis být v jistém smyslu reflexní plochou, na níž by se zrcadlily procesy současné literární vědy, hlavní střety a problémy a také převažující, ale i menšinové diskursy a trendy, které vedou k hlubšímu poznání literárního artefaktu a literárního vývoje. Na druhé straně chce časopis tyto procesy také po svém modelovat a přispívat k pohybům a posunům, které vycházejí jednak z tradice, jednak z metodologické inovace. V případě brněnské slavistiky jsou to především komparatisticko-genologická bádání, ale také pohledy antropologické a šířeji filozoficko-psychologické, které jsou doplňovány areálovými přístupy, zejména prizmatem evropských a středoevropských tradic.

Časopis bude také podle možností, zájmu a potřeby publikovat tematické bloky a diskuse o aktuálních otázkách literární vědy, pěstovat systematickou a promyšlenou recenzní činnost a v rámci svého programu spolupracovat se všemi literárními vědci, kteří o to projeví zájem s důrazem na středoevropský slovansko-neslovanský kulturní a vědecký prostor. Bude vycházet z profilace Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a z práce jejích speciálních kabinetů a vědeckých sdružení, jež jsou na středoevropské a obecně areálové orientaci založeny. To ovšem předpokládá nejen systematickosti, ale také značnou míru vzájemné tolerance v situaci, kdy jí ani v literárněvědných kruzích není právě dostatek, tolerance, která však nijak nebrání vyhraněným pohledům a otevřeným debatám. Výsledky se někdy mohou s představami rozcházet; proto právě na počátku tohoto nového života našeho periodika *Slavica Litteraria* je na místě pokora a skromnost. Ale ani ty by neměly bránit vizím. Hic Rhodus hic salta.

Ivo Pospíšil
předseda redakční rady